

Arkeol. 467/5. 11. 2014

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

--	--	--

Tunnist tiedot

Kunta: Kemiönsaari Inventointinumero: 13/2013
 Alue: Kemiö: Tjuda Luokka: 1
 Nimi: Berghem 1 Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen
 Kohteen laji: hautapaikat: hautaröykkiöt Lukumäärä: 2
 Kohteesta muita kortteja _____ kpl (ks. täyttöohjeet)
 Tarkastaja: Esa Laukkanen Tarkastusaika: 8. toukokuuta 2014

Sijaintitiedot

Peruskartta _____ Pinta-ala n. 100 m²
 p = 6681742 i = 262539 z = 25-27,5
 Suunta ja etäisyys kirkosta tms. Kemiön kirkosta 4½ km pohjoiseen.

Hoito ja kunto (ks. täyttöohjeet)

A ? B ? C D E F G

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: _____
 Tila/Rno/Nimi _____
 tai Kortteli/tontti/palsta _____
 Omistaja: _____ Puhelin: _____
 Osoite: _____ Postitmp: _____
 Kiinteistötunnus vuokrattu, ks huomautukset

Lisää kiinteistöjä kpl

Aiemmat tiedot: Näihin mitä luultavimmin liittyvät merkinnät Volter Högmanin vuoden 1886 kenttäyöraportissa sivuilla 22 ja 92-96 sekä Högmanin piirrookset. Olof Appelgren inv n:ot 24-25/1927 ja Per-Gustav Wikströmin ottamat valokuvat 1960-luvulta (n:ot 3569, 3570) sekä Turun yliopiston arkeologian kokoelmissa olevat valok. 1980- tai 1990-luvulta? – Museoviraston hoitokohteena vuodesta 1995.

Aiemmat löydöt: Högmanin vuoden 1886 raportissa sivuilla 92-96 mainitut kaivauksissa löytyneet palaneet ja palamattomat luut (KM 2503:19-20) ovat varmaankin näistä löydetty. (Högmanin käsikirjoituksen sivunumeroista, ks. jäljempänä kohta "Huomautuksia ja lisäyksiä".)

Tarkastuslöydöt: -

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet: valokuvat Varsinais-Suomen maakuntamuseolla

kartat

muut liitteet:

negatiivit:

diat: Digikuvat DT2014:68:63–66

Tarkastuksen aihe: Kemiönsaaren muinaisjäännösinventoinnit 2011–2014.

Alla: DT2014:68:64: Berghem 1. Koillisempi kahdesta vierekkäisestä hiidenkiukaasta. Kuvattu etelästä.

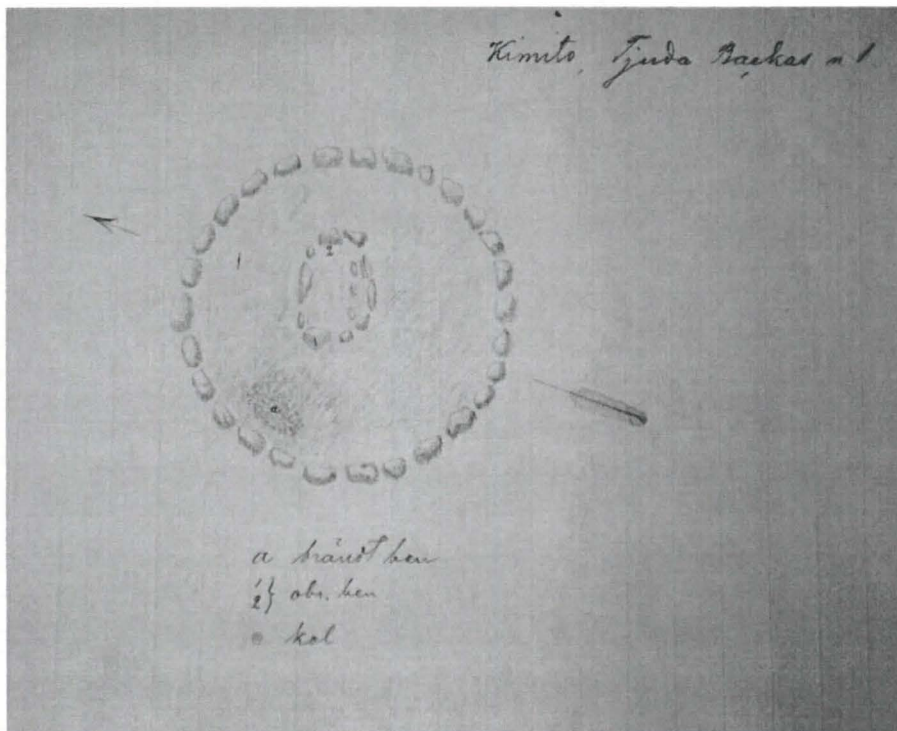

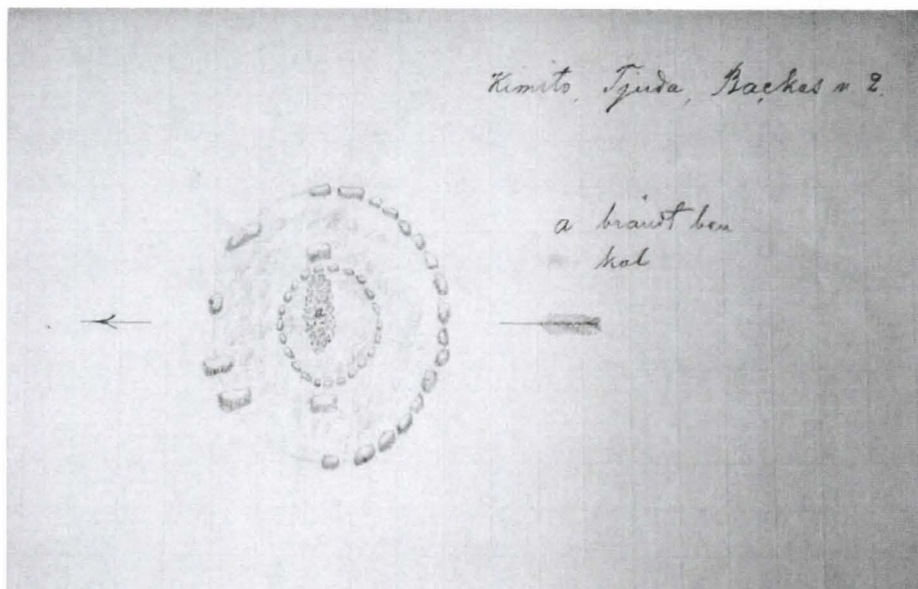
Alla: DT2014:68:66: Berghem 1: Lounaisempi kahdesta vierekkäisestä hiidenkiukaasta. Kuvattu idästä.

Yllä: Berghem 1: p = 6681742, i = 262539. Seuraavat alla: Volter Högmanin asemapiirroksia vuonna 1886 tutkittujen röykkiöitten pohjaosista.

Kohteen kuvaus: Mäen päällä lähellä peltovainion reunaa on vierekkäin kaksi pohjan muodoltaan pyöreää kiviroykkiötä. Niitten etäisyys toisistaan ulkoreunoista mitaten on 10,0 metriä, ja roykkiöt ovat toisiinsa nähden suunnilleen koillinen-lounas-suuntaisella linjalla. Niitten sijainnit: A: 6681742, 262539 ja B: 6681731, 262522. A:lla tässä merkitty koillisempi roykkiö on koillinen-lounas-suunnassa läpimitaltaan 7,5 metriä, ja se lienee koottu siihen mittaan vuoden 1886 kaivausten jälkeen. B on ehkä ollut ennen sen penkomista läpimitaltaan noin 8,2 metriä sellaiseksi entisöitynä. A on koottu kalliolle ja siihen on käytetty yleensä pyöristyneitä noin 0,15–0,6 metrin läpimittaisia kiviä. Kiviaines B:ssä on samantapaista kuin toisessakin. B:n keskeltä sen pohjaosasta pilkistää arviolta noin 0,8 metrin läpimittainen kivi. B ei ehkä ole toisen tavoin paljaalla kalliopinnalla vaan ehkä ohuen maakerroksen päällä.

A:ssa on keskellä penkomisjälki. A:n korkeus on runsaan metrin luokkaa, mutta korkeus on voinut kasvaa, kun kiviä on nosteltu sivuun kaivettaessa keskelle kuoppaa. A:n reunalla kasvaa yksi suuri ja yksi pienempi mänty. B:n korkeus on nyt noin metrin luokkaa, mutta se on voinut kasvaa kivikkoa pengottaessa.

Volter Högmanin mukaan (1886, s. 22) Tjudan järven luona (Tjuda träsk, nykyisin viljelysmaata), maantien ja Gesterbyn rajan lähellä oli tietyn peltotilkun toisella puolella yksi maantielle selvästi näkyvä kiviraunio lähellä Råstenin torppaa, ja saman peltotilkun toisella puolella kauempana Gesterbyn rajasta oli metsäisellä mäen harjalla lähekkäin kaksi kiviroykkiötä. Högman on ilmoittanut tutkineensa sen mäen kaksi roykkiötä, ja hän on karttapiirroksissaan merkinnyt niitä tunnuksilla Backas 1 ja Backas 2. Högman on ilmoittanut kahdesta roykkiöstä kaivetun ensiksi sitä, joka on oikealla, kun roykkiöitten välistä katsotaan Tjudaan päin. Se roykkiö, Backas 1, oli kaikei tässä kuvattavan tarkastuskohteen lounaisempi roykkiö B, josta oli löytynyt reunakehä, keskeltä kiviarkkumainen latomus, ja näitten rakenteitten välistä oli löytynyt palanutta luuta. Toisessa roykkiössä oli ollut reunakehä ja sisempi kehä, jonka sisässä oli ollut palanutta luuta. Molemmista roykkiöistä oli löytynyt myös pieniä määriä palamatonta luuta ja hiiltä. Kaikki Högmanin ilmoittamat roykkiöitten mitat ja muut niitä koskevat tiedot näyttäisivät sopivan muinaisjäännösrekisterin kohteisiin Berghem1 ja Berghem 2.

Ympäristö ja maasto: (vesistö, vesistökoodi, rakennukset, tiet, sorakuopat jne) Näitten ympärillä kallioalueella on pientä puustoa ja katajia joittenkin isojen havupuitten alla. Maaperässä on sammalta, heinää ja kanervia. Irtokiviä ei yleensä näy paljoa maanpinnassa näitten ympärillä.

Laajuuden arviointiperuste: röykkiöitten näkyvät osat

Luokitusehdotus perusteluineen: entinen luokka entisin perustein

Ehdotus suoja-alueeksi:

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Opas:

Rauhoitustoimenpiteet maastossa:

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Lähilöytöjä:

Selostus jätetty

21.5.2014

Aika

Turussa

Paikka

Esa Kaukkanen

Allekirjoitus

Jatkotoimenpiteitä:

Huomautuksia (esim. perimätieto) **ja lisäyksiä:** Näitten sijaintikohta näkyy vuoden 1879 mittauksiin perustuvan senaatin kartaston karttalehden VII 18 oikeassa alakulmassa.

Internetissä oleva Volter Högmanin selonteko on kirjoitettu puhtaaksi alkuperäisestä. Koneella kirjoitetussa versiossa tähän Berghem 1 -nimiseen rökkiöpariin liittyvät kohdat ovat sivuilla 12 ja 57–59.

Yllä olevat koordinaatit ovat luetut GPS-laitteesta ja tarkoittavat rökkiöitten keskuskohtia.

Täyttöohjeita:

Tunnistetiedot

Mikäli kohteen alueella on useampia muinaisjäännöslajeja (esim. asuinpaikka ja rökkiöitä), täytä samalla nimellä ja inventointinumerolla useampi kortti

Hoito ja kunto

A. Kunto: 1=koskematon, 2=tutkittu osittain, 3=tutkittu kokonaan, 4=tuhoutunut osittain, 5=tuhoutunut kokonaan, 6=tutkittu ja tuhoutunut osittain, 7=tutkittu ja tuhoutunut kokonaan

B. Alkuperäisyys: 1=täysin alkuperäinen, 2=entisöity osittain, 3=entisöity kokonaan 4=siirretty alkuperäiseltä paikaltaan

C. Hoitotarve: 1=vaatii entistämistä, 2=vaatii kunnostamista, 3=vaatii puhdistamista tai esiin kaivamista, 4=vaatii tuki- tai suojarakenteita, 5=vaatii tutkimuksia tuhoutumisen estämiseksi, 6=vaatii jatkuvaa hoitoa, 7=ei vaadi hoitotoimenpiteitä

D. Hoitotilanne: 1=peruskunnostettu, 2=tuettu rakentein, 3=pidetään puhtaana

E. Rajaustarkkuus: 1=rajattu arvion pohjalta, 2=rajattu osittaisella koekaivauksella, 3=rajattu kokonaan epävarmasti koekaivauksin, 4=rajattu kokonaan luotettavin koekaivauksi, 5=rajattu näkyvien rakenteiden perusteella

F. Vahvistustapa: 1=rajattu vain muinaisjäännös, 2=rajattu vain suoja-alue, 3=rajattu sekä muinaisjäännös että suoja-alue

G. Maastomerkintä: 1=kuparitaulu, 2=kertova taulu, 3=paalurajaus ilman taulua, 4=paalurajaus ja taulu, 5=aitaus ja taulu, 6=rakennus ympärillä ja taulu

Tila ja omistaja

Mikäli kohde on useamman kylän tai kunnan alueella, TÄYTÄ LISÄKORTTI